

Sygn. akt VII U 103/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: st.sekretarz sądowy Alina Bastuba

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2013 r. w Gdańsku

sprawy R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 20 grudnia 2012 r. nr (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje R. S. prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2012r.

II. Nie stwierdza odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 103/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu R. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w wobec nie udowodnienia 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresu od 16.04.1997 r. do 01.12.1997 r., od 07.02.1998 r. do 31.12.1998 r. z tytułu zatrudnienia w P.U.P. A. sp. zo. o., z uwagi brak ścisłego określenie charakteru wykonywanej pracy w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz okresu od 18.04.1980 r. do 30.04.1984 r. z tytułu zatrudnienia w (...) w G., z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury w oparciu o uznanie, iż wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresie 16.04.1997 r. do 01.12.1997 r., od 07.02.1998 r. do 31.12.1998 r. w P. A. sp. z o. oraz od 18.04.1980 r. do 30.04.1984 r. w (...) w G..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał argumentację prezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Pismem procesowym z dnia 13.05.2013 r. ubezpieczony wniósł o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków : A. S., H. B., M. K.,

(Pismo z dnia 13.05.2013 r k. 11-13 akt)

Pismem procesowym z dnia 16.09.2013 r. wnioskodawca wniósł o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu od 01.11.1990 r. do 31.03.1996 r. z tytułu zatrudnienia w (...). zo. o w G. a także wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka P. M. na powyższą okoliczność.

(pismo z dnia 16.09.2013 r. k. 24-v akt)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony, urodzony dnia (...) W dniu 03 grudnia 2012r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę. Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 20.12.2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach, z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa.

Wnioskodawca, nie jest członkiem OFE, na dzień złożenia wniosku o świadczenie nie pozostawał w zatrudnieniu. W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił na dzień 01 stycznia 1999 r. staż ubezpieczeniowy wymiarze 28 lat, 4 miesiące i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 9 lat i 3 miesiące.

Okoliczności bezsporne, vide : wniosek – k. 1-3 tom III akt ubezpieczeniowych, karta przebiegu zatrudnienia – k.33 tom III akt ubezpieczeniowych, raport ustalenia uprawnień do świadczenia k. 31 tom III akt ubezpieczeniowych, decyzja ZUS z dnia 20.12.2012 r. k.34 tom III akt ubezpieczeniowych.

Wnioskodawca z zawodu jest ślusarzem.

W okresie od 18.04.1980 r. do 30.04.1984 r. był zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G., na stanowisku maszynisty walca drogowego. Pracę tę wykonywał w okresie od wiosny do zimy (do pierwszych mrozów), a w okresie zimowym był operatorem kotłów drogowych , które wytwarzały masę asfaltową tzn. zapalał maszynę czyli ten kocioł, w którym podgrzewano masę asfaltową i zajmował się ich obsługą. W okresie zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G. był oddelegowany do pracy na budowie eksportowej w B., przez T. G. w okresie do maja 1981 r. Na budowie eksportowej pracował jako monter konstrukcji stalowej. Do jego obowiązków należało przygotowanie elementów do spawania tj. szlifowanie tych elementów za pomocą szlifierki, dopasowywanie spawu, przytrzymywanie elementów podczas spawania. Praca odbywała się na wysokości do 40 metrów. W czasie tego zatrudnienia wnioskodawca przepalał także kształty z blach tzw. prefabrykaty do montowania konstrukcji.

W okresie od 16.04.1997 r. do 25.02.1999 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...)zo.o. w G. na stanowisko montera. Pracował przy remontach elektrociepłowni. W okresie tegoż zatrudnienia przebywał także na kontrakcie w Czechosłowacji.

W okresie od 02.01.1986 r. do 31.03.1996 r. był zatrudniony w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na stanowisku ślusarza, spawacza. Od 01.11.1990 r. do 31.03.1996 r. wykonywał wyłącznie pracę spawacza.

A. S. był zatrudniony wraz z wnioskodawcą na budowie eksportowej w B..

M. K. był zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G. od 1976 r., przebywał także na eksporcie w Czechosłowacji.

H. B. był zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G. od 1980 r. do lipca 1992 r., na stanowisku monterem maszyn i urządzeń.

P. M. pracował w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. od 1984 r. do 1998 r. na stanowisku spawacza.

Dowód:

- akta rentowe w tym zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu RP -7 k. 19, 20, 23, 27, świadectwo pracy z dnia 30.05.1984 r k. 96, świadectwo pracy z dnia 29.03.1996 r. k. 98, świadectwo pracy z dnia 25.02.1999 r. k. 99, legitymacja ubezpieczeniowa k. 101-107,
- akta emerytalne w tym świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k. 7,
- akta sprawy w tym zeznania świadka A. S. k. 25 - 26 wraz z nagraniem na płycie CD k. 29, zeznania świadka M. K. k. 26-27 wraz z nagraniem na płycie CD k. 29, zeznania świadka H. B. k. 27 wraz z nagraniem na płycie CD k. 29, zeznania świadka P. M. k. 27 wraz z nagraniem na płycie CD k.29.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego, aktach osobowych wnioskodawcy, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu.

Podstawą ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków w tym świadka – A. S., M. K., H. B. i P. M., współpracowników wnioskodawcy za sporne okresy zatrudnienia, które zasługiwały na wiarę, albowiem były jasne, spójne, rzetelne i razem z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie tworzyły zwartą i logiczną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego R. S. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, że stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009, Nr 153 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1)legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2, zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. (Dz.U.2012.637) z dniem 1 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 1 stycznia 2013r., aby uzyskać uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Okoliczność ta w niniejszej sprawie nie ma żadnego znaczenia, gdyż wnioskodawca na dzień złożenia wniosku o świadczenie nie pozostawał w zatrudnieniu.

Podkreślić także należy, iż dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale II (w energetyce) wskazano prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, w dziale V (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) pod poz. 3 opisano prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych a w dziale IV (prace różne) pod poz.12 opisano prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 28 lat, 4 miesięcy i 7 dni, nie jest członkiem OFE.

Przedmiotem sporu pozostawało zatem ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach mogą zostać uznane następujące okresy zatrudnienia:

- od 18.04.1980 r. do 30.04.1984 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G., na stanowisku maszynisty walca drogowego;
- od 16.04.1997 r. do 25.02.1999 r. z ograniczeniem do 31.12.1998 r. (termin zakreślony przez ustawodawcę) w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...)z.o.o. w G., na stanowisko monter instalacji;

- od 01.11.1990 r. do 31.03.1996 r. w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., na stanowisku spawacza.

Pozwany odmawiając zaliczenia zatrudnienia od 18.04.1980 r. do 30.04.1984 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G. wskazywał na brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, odmawiając natomiast zaliczenia okresu od 16.04.1997 r. do 31.12.1998 r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...).z.o.o. w G., wskazywał na brak precyzyjnego określenia stanowiska pracy .

Podkreślenia wymaga, że wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego potwierdza w sposób nie budzący żadnych wątpliwości interpretacyjnych, iż wnioskodawca ww. okresach będąc zatrudnionym od 18.04.1980 r. do 30.04.1984 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G., na stanowisku maszynisty walca drogowego; od 16.04.1997 r. do 01.12.1997 r. od 07.02.1998 do 31.12.1998 r. w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...).z.o.o. w G., na stanowisko montera instalacji; oraz od 02.01.1986 r. do 31.03.1996 r. w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., na stanowisku spawacza wykonywał prace w szczególnych warunkach wskazane w załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odpowiednio w dziale II (w energetyce) tj. prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, w dziale V (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) tj. prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych oraz w dziale XIV (prace różne) pod poz.12 prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Okoliczności te niewątpliwie potwierdza świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach co do okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...). z.o.o. w G. od 16.04.1997 r. do 01.12.1997 r. od 07.02.1998 do 31.12.1998 r. (k. 7 akt emerytalnych) oraz świadectwo pracy z dnia 25.02.1999 r.(k. 9 akt emerytalnych). Z powołanych powyżej dokumentów jednoznacznie wynika, iż w okresie zatrudnienia od 16.04.1997 r. r. do 01.12.1997 r. oraz od 07.02.1998 r. do 31.12.1998 r. wnioskodawca wykonywał pracę przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, co pozwala na zakwalifikowanie tych prac jako prac wykonywanych w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A dział II.

Odnośnie okresu zatrudnienia od 18.04.1980 r. do 30.04.1984 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G., na stanowisku maszynisty walca drogowego wskazać należy, iż wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego potwierdziły twierdzenia wnioskodawcy, iż wykonywał on prace w szczególnych warunkach. Okoliczności te zostały potwierdzone załączonym do akt emerytalnych świadectwem pracy z dnia 30.05.1984 r . (k. 96 akt rentowych) oraz zeznaniami świadków w tym A. S.

(co do okresu pracy na budowie eksportowej w B.) (k. 25-26 akt wraz z nagraniem na płycie CD k.29 akt) oraz zeznaniami świadka M. K. (k. 26-27 akt wraz z nagraniem na płycie CD k. 29), oraz zeznaniami świadka H. B. (k. 27 wraz z nagraniem na płycie CD k.29), którzy niewątpliwie posiadali wiedzę o zakresie czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, gdyż podobnie jak on pracowali w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G. na stanowiskach tożsamyh.

Przy czym jak wskazano powyżej świadek A. S. pracował wraz z wnioskodawcom na budowie eksportowej w B. a świadkowie Marina K. i H. B. pracowali wraz z wnioskodawcą w kraju.

Odnosząc się do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., wskazać należy, iż wynik przeprowadzonego postępowania dowodowego potwierdził iż w okresie od 01.11.1990 r. do 31.03.1996 r. wykonywał pracę na stanowisku spawacza. Podkreślenia wymaga, że zeznania świadka P. M. potwierdziły, iż wnioskodawca ww. okresie wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku spawacza. Zeznań tegoż świadka jednoznacznie wynika, iż wnioskodawca w początkowym okresie zatrudnienia wykonywał pracę na stanowisku ślusarza, aby od 01.11.1990 r. do 31.03.1996 r. wykonywać już wyłącznie pracę na stanowisku spawacza.

Biorąc pod uwagę powyższe wskazać należy, iż niewątpliwie charakter pracy świadczonej przez wnioskodawcę od 18.04.1980 r. do 30.04.1984 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G., na stanowisku maszynisty walca drogowego; od 16.04.1997 r. do 31.12.1998 r. w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...)z.o.o. w G., na stanowisko montera instalacji; od 01.11.1990 r. do 31.03.1996 r. w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., na stanowisku spawacza kwalifikuje do pracy w szczególnych warunkach.

W świetle powyższego, brak jest w ocenie Sądu jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania szczególnego charakteru pracy wnioskodawcy ww. okresach czasu.

Biorąc pod uwagę, powyższe w ocenie Sądu ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ ukończył 60 lat, na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze, co najmniej 25 lat, nie jest członkiem OFE.

Wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wykazał, iż wnioskodawca legitymuje się 15 letnim stażem pracy w szczególnych warunkach w wobec doliczenia do zaliczonego przez pozwanego okresu 9 lat i 3 miesięcy okresów zatrudnienia od 18.04.1980 r. do 30.04.1984 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G., na stanowisku maszynisty walca drogowego; od 16.04.1997 r. do 31.12.1998 r. w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...)z.o.o. w G., na stanowisko montera instalacji; od 01.11.1990 r. do 31 .03.1996 r. w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na stanowisku spawacza.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzje organu rentowego z dnia 20.12.2012 r. i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 grudnia 2012 r., mając na uwadze fakt, iż ubezpieczony w dniu 03.12.2012 r. złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie emerytury oraz dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, zgodnie z którą świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego tj. zeznania świadków pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń mających wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Bożenna Zalewska